

Constantino
Alvarellos
Galve

Secretario Técnico da
REGAP.
Profesor-colaborador da
EGAP

Actividades de promoción da lingua galega por parte da Escola Galega de Administración Pública da Xunta de Galicia

Comunicación presentada ó "I Simposio Internacional de
Línguas Europeas e Lexislacións"
(Santiago de Compostela, 16 ó 18 de outubro de 1992)

A Lei galega de normalización (3/1983, do 15 de xuño) proclama (art. 4º) que "o galego, como lingua propia de Galicia, é lingua oficial das institucións da Comunidade Autónoma, da súa administración, da administración local e das entidades públicas dependentes da Comunidade Autónoma".

Se hai que falar de normalización lingüística nos organismos e institucións oficiais –entidades que polos seus fins constitutivos ostentan a representación colectiva do pobo galego– bo sería indicar que as institucións políticas e administrativas de autogoberno en Galicia fan hoxe un uso practicamente común da propia lingua, realizando así o valor simbólico da mesma como elemento básico de autoidentificación.

Pódese decir, en efecto, que “o galego é agora unha lingua na que tamén se expresa o poder público, e deste xeito é posible afirmar que con esa práctica está a materializarse unha das vellas reivindicacións lingüísticas dos galeguistas, a utilización do galego por parte das persoas e dos órganos que gobernan o país” (Manuel Portas),

Tamén é certo que, aínda que a mencionada Lei de normalización lingüística fai a previsión (art. 5.3) de que “os poderes públicos de Galicia promoveran o uso normal da lingua galega, oralmente ou por escrito, nas súas relacións cos cidadáns”, é perceptible unha meirande utilización do galego como linguaxe escrita que en forma oral na vida pública e na práctica administrativa, detectándose así unha certa diglosia, quizais pola coexistencia de dúas linguas oficiais ou polo dobre uso diferenciado dunha linguaxe culta e outra popular.

A promoción da lingua galega no eido das administracións públicas de Galicia veuse realizando ó longo destes derradeiros anos a través de accións múltiples.

Polo que se refire, en concreto, á Escola Galega de Administración Pública, organismo autónomo da Xunta de Galicia adscrito á Consellería da Presidencia e Administración Pública –única á que me vou referir e á que teño a honra de representar– cómpre destacar que entre os seus fins constitutivos a súa lei de creación (4/1987, do 27 de maio) consigna (art. 3.1.i) o seguinte: “A difusión e normalización do idioma galego na Administración Pública, a capacitación lingüística do persoal e a participación na fixación da linguaxe técnica, administrativa e xurídica galega”.

Vexamos de seguido as accións que desenvolve a EGAP no eido da normalización lingüística na Administración Pública Galega, de acordo cos fins expostos. Tales accións poden esquematizarse da seguinte maneira:

- Accións de fomento.
- Accións de promoción editorial.
- Accións formativas.

Accións de fomento

Constituíuse no seno da EGAP unha Comisión de Traballo, integrada por xuristas que exercen a súa profesión

na Administración Autonómica e filólogos adicados especialmente ó estudio da lingua galega, que tratará de aunar esforzos no labor conxunto da conformación, fixación e desenvolvemento dunha linguaxe administrativa galega.

Por parte de dous membros de esta comisión (sres. García Cancela e Díaz Abraira) elaborouse un "Manual de linguaxe administrativa" que logo foi editado en galego polo Servicio de Publicacións da Xunta de Galicia. Con esta obra a EGAP pretendeu cooperar activamente no labor de promover a identidade e favorecer o asentamento dunha propia linguaxe administrativa entre o personal ó servizo da Administración da Xunta de Galicia.

Tal orientación vaise continuar coa próxima publicación tamén pola EGAP dun "Léxico básico xurídico-administrativo" (da que será autor o letrado da Xunta Sr. Alvarellós), pensado fundamentalmente como ferramenta de traballo dos funcionarios, opositores, estudantes e, en xeral, dos profesionais que non manexan a cotío a linguaxe xurídica.

Este labor iniciado de fomento da lingua galega trataría de continuarse coa constitución na EGAP, nun próximo futuro, dunha unidade ou centro de investigación permanente especialmente orientado ó estudio e á difusión da lingua galega nas Administracións Públicas de Galicia.

Por outra banda, polo que se refire á actividade interna de xestión administrativa da EGAP, cómpre lembrar que toda a documentación e formularios que se usan habitualmente están normalizados tamén en lingua galega.

Ademais, toda a actividade de comunicación da EGAP co exterior realízase na lingua propia de Galicia (convocatorias, anuncios en prensa, propaganda, etc.), non sendo na comunicación con outros organismos do Estado.

Accións de promoción editorial

Cara á promoción editorial da lingua galega, a EGAP comezou un plan de publicacións que na data de hoxe consta xa de:

— 7 coleccións (Manuais. Conferencias e Documentos. Estatuto. Xornadas e Seminarios. Leis. Monografías).

— A Revista Galega de Administración Pública (REGAP), da que xa se editaron os seus números 0 e 1.

— As memorias anuais, das que se publicaron as correspondentes ós anos 1990 e 1991.

— Os boletíns da EGAP, dos que xa apareceron os números 1 e 2.

Todas estas publicacións están editadas exclusivamente en lingua galega (aínda que a REGAP imprimiuse, no seu número 0 e 1, tamén en castelán). Excepcionalmente, algunha obra cofinanciada coa Administración do Estado, foi publicada na lingua oficial do Estado.

Accións formativas

Unha boa parte das actividades académicas, formativas e culturais que promove e organiza a EGAP realízanse e desenvólvense en lingua galega.

Polo que se refire ás actividades académicas organizadas pola EGAP, nas que é máis evidente o respecto que haberá de terse á opción lingüística das persoas que impartan os correspondentes cursos (máxime cando aínda non se dispón dun propio cadro de profesores formados en escolas galegas e habitualizados a expresarse profesionalmente na lingua de Galicia), son de salientar un “Seminario sobre linguaxe administrativa” (Novembro 1991) e unha “Xornada informativa sobre linguaxe administrativa e técnica normativa” (Febreiro 1992).

En canto ás actividades formativas, de entre elas as máis significativas son as que corresponden ó programa de formación do persoal, sendo promovidos frecuentes cursos de iniciación e de perfeccionamento en lingua galega, organizados conxuntamente pola Dirección Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia (á que lle corresponde o deseño dos cursos e o nomeamento dos profesores) e a EGAP (que asume a dirección, control e réxime interno dos mesmos).

Estes cursos teñen como obxectivo principal conseguir que os seus destinatarios adquiran uns coñecementos da lingua galega que lles permita comunicarse correctamente, tanto en forma oral como escrita, co público

en xeral e nas relacións internas da organización, e van dirixidos ó persoal ó servizo das Administracións Públicas de Galicia, fundamentalmente.

Como dato estatístico final, pode indicarse que no ano 1991 organizáronse 43 cursos (21 de iniciación e 22 de perfeccionamento), e no ano 1992 19 cursos (12 de iniciación e 7 de perfeccionamento). Seguíndose un criterio de desconcentración, celebráronse en Santiago e nas catro capitales de provincia de Galicia.

Esta acción formativa enmárcase dentro dos fins encomendados á EGAP de difusión e normalización do idioma galega na Administración Pública e de capacitación lingüística do persoal.

A propósito deste último punto da capacitación lingüística do persoal, tamén é remarcable que no programa de formación na área de linguas inclúense (para o ano 1992) cursos de francés e inglés, elemental e medio, para o persoal da Xunta de Galicia.

A EGAP está tamén, finalmente, atenta ás actividades culturais, promovendo, desde a súa constitución, xornadas informativas, mesas redondas e viaxes culturais, dirixidas ó persoal da Xunta de Galicia que desenvolva funcións administrativas, na conmemoración anual do día das Letras Galegas, adicado, por acordo do goberno da Comunidade Autónoma, a un persoeiro relevante da vida cultural, literaria ou social de Galicia.

Santiago, 18 de outubro de 1992. 

